

Nil Gejmen

NORDIJSKA MITOLOGIJA

Prevela
Nevena Andrić

■ Laguna ■

Naslov originala

Neil Gaiman

NORSE MYTHOLOGY

Copyright © 2016 by Neil Gaiman

Translation copyright © 2017 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Everetu;
stare priče
za novog dečaka*

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

FSC

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

SADRŽAJ

<i>Uvod</i>	9
Lica	17
Pre početka, i posle	23
Igdrasil i devet svetova	31
Mimirova glava i Odinovo oko	37
Blago bogova	43
Majstor graditelj.	61
Lokijeva deca	81
Frejino neobično venčanje.	97
Pesnička medovina	113
Torovo putovanje u zemlju divova	139
Jabuke besmrtnosti	163
Priča o Gerd i Freju.	181
Himir i Tor idu u ribarenje.	193
Balderova smrt	211
Poslednji Lokijevi dani	231
Ragnarok: konačna kob bogova	247
<i>Spisak imena.</i>	263
<i>O piscu</i>	273

UVOD

Odlučiti koja vam je grupa mitova omiljena podjednako je teško kao odrediti koji vam je omiljeni stil kuvanja (nekih večeri vam se možda jede tajlandska hrana, nekad suši, a ponekad osetite potrebu za običnom domaćom kuhinjom na kojoj ste odrasli). Ali ako bih morao da se opredelim za omiljene mitove, to bi verovatno bili nordijski.

Prvi put sam se susreo sa Asgardom i njegovim stanovnicima kao mali dečak, ne stariji od sedam godina, dok sam čitao o pustolovinama Moćnog Tora, kako ga je predstavio strip-crtič Džek Kirbi, u pričama za koje su zaplete pisali Kirbi i Sten Li, a dijalog Lari Liber, brat Stena Lija. Kirbijev Tor je bio snažan i zgodan, njegov Asgard bio je naučnofantastični grad pun visokih, veličanstvenih zgrada i opasnih zdanja, njegov Odin je

bio plemenit, njegov Loki sarkastičan stvor s rogatim šlemom na glavi, pravi pakosni šaljivdžija. Obožavao sam Kirbijevog plavokosog Tora koji vitla čekićem i želeo sam da saznam više o njemu.

Pozajmio sam od nekoga primerak *Nordijskih mitova* Rodžera Lanselina Grina i iščitavao ga ponovo i ponovo, oduševljen i zbunjen: Asgard, u ovoj verziji, više nije bio kirbijevski grad budućnosti već vikiški dvor, skup građevina u smrznutoj pustari; sveotac Odin više nije bio blag, mudar i plahovit, već briljantan, nedokučiv i opasan; Tor je bio isto onako snažan kao i Moćni Tor u stripovima, podjednako silnog čekića, ali je bio... pa, iskreno, nije bio baš najpametniji od svih bogova; a Loki nije bio zao, premda svakako nije bio sila u službi dobra. Loki je bio... zapetljan.

Pritom, kako sam saznao, uz nordijske bogove išao je i njihov sopstveni sudnji dan: Ragnarok, sumrak bogova, kraj svega. Bogovi će voditi bitku s ledenim divovima, i svi će izginuti.

Da li se Ragnarok već odigrao? Ili se tek sprema? Tada nisam znao. Sada nisam siguran.

Zbog činjenice da svet i priča imaju kraj, završavaju se, a onda se rađaju iznova, bogovi, ledeni divovi i svi ostali bili su tragični junaci, tragični zlikovci. Upravo zbog Ragnaroka nordijski svet mi nije izbijao iz glave; delovao je neobično prisutno, aktuelno, dok su ostali, bolje dokumentovani verski sistemi ličili na nešto iz prošlosti, nešto staro.

Nordijski mitovi su mitovi o jednom hladnom mestu s dugim, dugim zimskim noćima i beskrajnim letnjim danima, mitovi o ljudima koji nisu u potpunosti verovali svojim bogovima, pa ih nisu čak ni voleli, premda su ih poštovali i plašili ih se. Koliko nam je poznato, bogovi Asgarda potekli su iz Nemačke, proširili se na Skandinaviju, a onda još dalje, u delove sveta pod vikiškom prevlašću – na Orknijska ostrva, Škotsku, Irsku, a onda i sever Engleske – gde su za osvajačima ostala mesta nazvana po Toru i Odinu. U engleskom jeziku, bogovi su ostavili svoja imena u nazivima dana u nedelji.

U engleskom su utorak (*Tuesday*), sredi (*Wednesday*), četvrtak (*Thursday*) i petak (*Friday*) nazvani po nordijskim bogovima, na kraju krajeva. Po jednorukom Tiru (Odinovu sinu), Odinu, Toru, i Frig, kraljici bogova, tim redom.

U ratu i pričama o primirju između bogova Vana i Asa vidimo tragove starijih mitova i religija. Vani su, čini se, bili braća i sestre, bogovi prirode, manje naklonjeni ratu i ne tako opasni kao Asi.

Vrlo verovatno su – ili je to makar prihvatljiva hipoteza – pojedina plemena obožavala Vane, a druga Ase, i sledbenici Asa su osvojili zemlje sledbenika Vana, i onda su sklopili dogovor, postigli su nekakvo srednje rešenje. Bogovi iz roda Vana, recimo sestra i brat Freja i Frej, žive u Asgardu sa Asima. Istorija, religija i mit se stapaju, a mi se pitamo, zamišljamo i nagađamo,

kao kakvi detektivi koji rekonstruišu pojedinosti nekog davno zaboravljenog zločina.

Toliko nordijskih priča nam nedostaje, toliko toga ne znamo. Do nas je doprlo tek nešto malo mitova, u obliku narodnih priča, u prepričavanju, u pesmi, u prozi. Zapisani su tek nakon što je hrišćanstvo svrglo nordijske bogove; neke priče su stigle do nas zato što su se ljudi brinuli da će, ako se priče ne sačuvaju, pojedini keninzi – ustaljeni poetski izrazi koji ukazuju na događaje u određenim mitovima – izgubiti značenje; Frejje ne suze, na primer, poetski su naziv za zlato. U nekim pričama nordijski bogovi su opisani kao ljudi ili kao kraljevi ili junaci iz starina da bi se priče smele pričati u hrišćanskom svetu. U pojedinim pričama i pesmama pominju se druge priče koje jednostavno nemamo, ili se nagoveštava njihovo postojanje.

Možda je to kao da su, od svih priča o bogovima i polubogovima Grčke i Rima, preživjele samo one o Tezejevima i Heraklovim delima.

Toliko toga smo izgubili.

Postoje mnoge nordijske boginje. Znamo im imena, pojedine odlike i moći, ali priče, mitovi i obredi nisu stigli do nas. Voleo bih da mogu prepričati povest o Ejr, jer je bila lekarka bogova, o tešiteljki Lofn, nordijskoj boginji braka, ili o Sjofn, boginji ljubavi. Da i ne pominjem Vor, boginju mudrosti. Mogu da zamislim priče, ali ne mogu ispričati njihove pripovesti. Izgubljene su, zakopane ili zaboravljene.

Dao sam sve od sebe da prepričam ove mitove i priče najtačnije i najzanimljivije što umem.

Ponekad su pojedinosti u pričama protivrečne. Ipak, nadam se da oslikavaju jedan svet i jedno vreme. Dok sam prepričavao ove mitove, pokušavao sam da zamislim samog sebe nekada davno, u zemljama gde su ove priče prvi put ispričane, u dugim zimskim noćima, može biti, pod sjajem severnog svetla, ili kako sedim napolju u zlo doba noći, budan pri beskrajnoj dnevnoj svetlosti letnje dugodnevice, okružen slušaocima koje zanima šta je Tor dalje uradio, šta je to duga, kako da žive svoje živote, i otkuda dolazi loša poezija.

Kada sam završio ove priče i pročitao ih u nizu, sa iznenađenjem sam ustanovio da liče na nekakvo putovanje, od leda i vatre u kojima je nastao univerzum do vatre i leda koji znače kraj sveta. Na putu susrećemo stare poznanike, poput Lokija, Tora i Odina, ali i one o kojima želimo da saznamo još toliko toga (meni je među njima omiljena Angrboda, Lokijeva žena među divovima, koja mu je rodila čudovišnu decu i koja se pojavljuje, u avetinjskom obliku, nakon ubistva Baldera).

Nisam se usudio da se vratim pripovedačima nordijskih mitova koje sam veoma voleo, ljudima poput Rodžera Lanselina Grina i Kevina Krosli-Holanda, i ponovo pročitam njihove priče. Umesto toga sam se posvetio *Proznoj Edi* Snorija Sturlusona i stihovima *Poetske Ede*, rečima od pre devet stotina godina, pa i ranije, i birkao sam priče koje želim da ispričam

i kako želim da ih ispriповедam, spajao sam i mešao prozne i poetske verzije mitova (Torovu posetu Himiru, na primer, ovde sam ispričao kao hibrid: počinje u *Poetskoj Edi*, pa se dodaju pojedinosti Torove ribolovačke pustolovine iz Sturlusonove verzije.)

Moj izandali primerak *Rečnika nordijske mitologije* Rudolfa Simeka u prevodu Andžele Hol uvek je bio dragocen i poučan; stalno sam proveravao nešto u njemu, stalno nailazio na nova iznenađenja.

Izuzetno sam zahvalan staroj prijateljici Alisi Kvitni na uredničkoj pomoći. Sjajno je savetovati se s njom, uvek iznosi svoje mišljenje i želi da pomogne, iskrena je, razumna i pametna. Ova knjiga napisana je zahvaljujući njoj, uglavnom zato što je želela da pročita i sledeću priču, i uz njenu pomoć sam našao vremena da ih napišem. Neopisivo sam joj zahvalan. Zahvaljujem i Ejmi Čeri iz izdavačke kuće *Norton*, koja mi je pre osam godina, tokom mog rođendanskog ručka, predložila da prepričam nekoliko mitova, i koja je, kad se sve sabere, najstrpljivija urednica na svetu.

Sve greške, svi možda neosnovani zaključci i neobična mišljenja u ovoj knjizi moji su i samo moji, i ne želim da nekoga drugoga krive za njih. Nadam se da sam ove priče izneo iskreno; pripovedanje mi je svakako donelo stvaralačku radost.

To je radost koju pružaju mitovi. Zabava leži upravo u tome da ih sami ispričate nekom – i toplo vam preporučujem da to uradite, vi koji čitate ovo. Pročitajte priče

u ovoj knjizi, a onda ih usvojte, i neke tamne, ledene zimske večeri, ili letnje noći kad sunce odbija da zađe, ispričajte prijateljima šta se desilo kada je Toru ukraden čekić ili kako je Odin dobavio bogovima medovinu poezije...

Nil Gejmen
Lison Grouv, London
Maj 2016.

LICA

Unordijskoj mitologiji poimence se pominju brojni bogovi i boginje. Mnoge ćete susresti na ovim stranicama. Većina priča koje imamo, međutim, tiče se dvojice bogova – Odina i njegovog sina Tora, kao i Odinovog pobratima, ledenog diva zvanog Loki, koji živi sa Asima u Asgardu.

Odin

Odin je na najvišem položaju i najstariji je među bogovima.

Odin zna mnoge tajne. Jedno oko je dao u zamenu za mudrost. I ne samo to, već je u zamenu za poznavanje runa, i za moć, žrtvovao sebe samom sebi.

Obesio se o drvo sveta – Igdrasil, i visio je tamo devet noći. Slabina mu je bila probijena vrhom koplja; bio je teško ranjen. Vetrovi su ga kidali, udarali njegovo obešeno telo. Ništa nije jeo devet dana i devet noći, ništa nije pio. Bio je sam, u bolovima, i životna svetlost u njemu lagano se gasila.

Smrzavao se, u strašnim mukama, na rubu smrti, kada mu je žrtva urodila plodom: u ushićenju samrtnih muka pogledao je naniže, i rune su mu se razotkrile. Znao ih je i razumeo je njihovu moć. Tada se konopac prekinuo, i on je pao s drveta, vrišteći.

Sada je shvatao magiju. Sada je mogao upravljati svetom.

Odin ima mnoga imena. On je sveotac, gospodar ubijenih, bog vešala. Bog je tovara i zarobljenika. Nazvan je Grimnir i Treći. U svakoj zemlji ga drugačije zovu (jer obožavaju ga u raznim obličjima i na mnogim jezicima, ali uvek obožavaju Odina).

Prerušen putuje s mesta na mesto, da vidi svet onako kako ga vide ljudi. Kada hodi među nama, čini to kao visok čovek u ogrtaču, sa šeširom na glavi.

Ima dva gavrana i zove ih Hugin i Munin, što znači „misao“ i „sećanje“. Ove ptice lete tamo-amo po svetu, tragaju za novostima i donose Odinu vesti o svemu i svačemu. Čuče mu na ramenima i šapuću mu na uvo.

Kada sedi na svom visokom prestolu Hlidskjalfu, on posmatra sve, ma gde se odigravalo. Od njega se ništa ne može sakriti.

On je doneo rat na svet: bitke počinju tako što se baci koplje na neprijateljsku vojsku i time se bitka, baš kao i smrti u njoj, posvete Odinu. Ako preživite bitku, preživeli ste zahvaljujući Odinovoj milosti, a ako poginete, poginuli ste zato što vas je on izdao.

Ako hrabro padnete u ratu, Valkire, lepe bojne device koje skupljaju duše plemenitih mrtvaca, povešće vas u

dvor poznat kao Valhala. U Valhali će vas čekati Odin, i tu ćete piti i tući se, pirovati i boriti se u bitkama, a Odin će vam biti vođa.

Tor

Odinov sin Tor je gromovnik. Za razliku od svog lukavog oca Odina, iskren je i neposredan; dobroćudan je, dok je Odin podmukao.

Ögroman je, ridobrad i snažan, svakako najsnažniji od svih bogova. Još je silovitiji zahvaljujući opasaču snage Megingjordu: kada ga stavi, snaga mu se udvostruči.

Torovo oružje je Mjøltnir, izuzetan čekić koji su mu iskovali patuljci. Priču o njemu tek ćete saznati. Trolovi, ledeni divovi i planinski divovi svi odreda drhte kada vide Mjøltnir, jer pobio im je mnogo braće i prijatelja. Tor nosi gvozdene rukavice, kako bi bolje mogao da poduhvati dršku čekića.

Torova majka je bila Jord, boginja zemlje. Torovi sinovi su Modi, Ljútiti, i Magni, snažni. Čerka mu je Trud, silna.

Žena mu je zlatokosa Sif. Pre nego što se udala za Tora, imala je sina Ula, i Tor je Ulov poočim. Ul je bog koji lovi lukom i strelom, bog na skijama.

Tor je branilac Asgarda i Midgarda.

O Toru i njegovim pustolovinama ispričano je mnogo priča. Nekoliko ćete naći ovde.

Loki

Loki je veoma naočit. Uverljiv je govornik, ubedljiv, dopadljiv, i bez premca među stanovnicima Asgarda kada su u pitanju prepredenost, dovitljivost i pronicljivost. Šteta je, stoga, što u sebi nosi toliko mraka: toliko gneva, toliko zavisti, toliko požude.

Loki je sin Lafej, znane i kao Nal, ili igla, jer je bila vitka, lepa i oštrog uma. Otac mu je, kako se priča, Farbauti, div; ime mu znači „onaj koji zadaje opasne udarce“, i Farbauti je bio opasan koliko mu samo ime kaže.

Loki hodi nebom u letećim cipelama i može da menja obličje tako da liči na nekog drugog ili da se pretvori u životinju, ali istinsko oružje mu je sopstveni um. Lukaviji je, dovitljiviji, prevejaniji od svakog drugog boga ili diva. Čak ni Odin nije lukav kao Loki.

Loki je Odinov pobratim. Čak ni drugi bogovi ne znaju kada je Loki došao u Asgard ili kako. Torov je prijatelj i njegov izdajnik. Bogovi ga trpe, možda zato što ih njegove spletke i planovi spasavaju podjednako često kao što ih uvaljuju u nevolje.

Zbog Lokija svet je zanimljiviji, ali manje bezbedan. On je otac čudovišta, tvorac patnje, podmukli bog.

Loki previše pije, i kada popije, ne ume da zadrži za sebe svoje reči, misli ili dela. Loki i njegova deca biće tu kada otpočne Ragnarok, kraj svega, i neće se boriti na strani bogova Asgarda.

PRE POČETKA, I POSLE

I

Pre početka nije bilo ničega – ni zemlje, ni nebesa, zvezda niti svoda iza njih: samo svet od magle, bez lika ili obličja, i svet vatre, večito gorući.

Na severu je ležao Niflheim, mračni svet. Tu je maglu prosecalo jedanaest otrovnih reka, a svaka se izlivala iz istog izvora u središtu svega, burnog vrtloga koji zovemo Hvergelmir. Niflheim je bio hladniji od same hladnoće, a neprozirna magla gusto je lebdela i zastirala sve. Izmaglica je skrivala nebesa, a tlo su zaklanjala hladna isparenja.

Na jugu se nalazio Muspel. Muspel je bio oganj. Sve u njemu svetlucalo je i gorelo. Za razliku od sivog Niflhejma, Muspel je bio blistav, pun topljene lave gde je magleni svet bio smrznut. Zemlja je plamtela od razbuktale vreline kovačkih vatri; nije bilo čvrstog tla, niti neba. Ničeg do varnica i gejzira vreline, topljenih stena i usijanog žara.

U Muspelu, na ivici plamena, gde magla sagoreva i pretvara se u svetlost, tamo gde prestaje tlo, stajao je Surt, koji je postojao pre bogova. On i sada tamo stoji. U ruci drži plamteći mač, i ključala lava i mrazna magla za njega su jedno te isto.

Rečeno je da će tek u doba Ragnaroka, kraja sveta, i ne pre toga, Surt napustiti svoj položaj. Kročiće iz Muspela s plamenim mačem u ruci i spaliće svet, i jedan po jedan bogovi će padati pred njim.

II

Između Muspela i Niflheimja nalazila se praznina, mesto ništavila, lišeno oblika. Reke maglenog sveta uticale su u tu prazninu po imenu Ginungagap, „zjapeća provalija“. S vremenom – tako dugim da se ne da izmeriti – ove otrovane reke, u predelu između vatre i izmaglice, polako su očvrstle i postale ogromni lednici. Led na severu praznine prekrivale su smrznuta magla i mrazne grudvice, ali na jugu, gde su glečeri dosežali do zemlje ognja, žar i iskre iz Muspela susretali su se s ledom i zbog toplih vetrova iz plamenih predela vazduh nad ledom bio je blag i prijatan kao kakvog prolećnog dana.

Tamo gde su se led i vatra sretali, led je kopneo, i u vodi dobijenoj topljenjem pojavio se život: lik osobe veće od svetova, ogromnije od svakog diva koji je ikada bio ili će ikada biti. Ovaj lik nije bio ni muško, niti je bio žensko, već i jedno i drugo u isto vreme.

Stvorenje je bilo predak svih džinova, i nazvalo je sebe Imir.

Imir nije bio jedini živi stvor koji je nastao topljenjem leda: bila je tu i krava bez rogova, gorostasija nego što

um može pojmiti. Radi hrane i pića lizala je slane ledene gromade, a mleko koje joj je curilo iz vimena teklo je poput reka. Ovim se mlekom hranio Imir.

Div je pio mleko, i rastao je.

Imir je kravu zvao Audhumla.

Ružičastim jezikom krava je lizala ledene gromade, i tako su se ukazali ljudi: prvog dana, razotkrila je samo čovekovu kosu, drugog njegovu glavu, a trećeg dana se pojavilo čitavo ljudsko obličje.

Bio je to Buri, predak bogova.

Imir je spavao, i dok je spavao, porodio se: ispod Imirovog levog pazuha rodili su se muški i ženski div, a iz nogu div sa šest glava. Od njih, od Imirove dece, potekli su svi divovi.

Buri se oženio jednom divkinjom i dobili su sina, koga su nazvali Bor. Bor se oženio Bestlom, divovskom kćeri, i oni su imali tri sina: Odina, Vilija i Vea.

Odin, Vili i Ve, tri Borova sina, izrasli su u muškarce. Dok su odrastali, u daljini su gledali plamenove Muspela i tamu Niflheimja, ali su znali da bi im i jedno i drugo mesto donelo smrt. Braća su zauvek bila zatočena u Ginungagapu, provaliji između vatre i magle. Kao da nisu bili nigde.

Nije bilo mora ni peska, trave ni kamenja, ni tla, niti drveća, ni neba ni zvezda. Nije bilo sveta, niti nebesa niti zemlje, u to doba. Provalija se nije nalazila nigde: bila je to samo praznina koja je čekala da je ispune život i postojanje.

Bilo je vreme za stvaranje. Ve, Vili i Odin zgledali su se i porazgovarali su šta im je činiti u praznini zvanjoj Ginungagap. Govorili su o kosmosu, i o životu, i o budućnosti.

Odin, Vili i Ve su ubili diva Imira. Morali su. Nije bilo drugog načina da se stvore svetovi. To je bio početak svega, smrt koja je omogućila celokupan život.

Izboli su ga. Krv je pokuljala iz Imirovog leša u nezamislivim količinama; vodoscoci krvi slane poput mora i sive poput okeana liptali su napolje u bujici tako iznenađnoj, tako silnoj i tako dubokoj da je odnela sve divove, i oni su se podavili. (Samo su jedan div, Bergelmir, Imirov unuk, i njegova žena preživeli tako što su se uspenrali na drveni sanduk, koji ih je nosio kao čamac. Svi divovi koje danas vidimo i od kojih strahujemo potekli su od njih.)

Odin i braća napravili su tlo od Imirovog mesa. Kosti su mu nagomilali i stvorili planine i hridi.

Naše stenje i kamičci, pesak i šljunak koje vidite: to su mu bili zubi i opiljci kostiju izlomljenih i smrvljenih u bici sa Odinom, Vilijem i Veom.

Mora koja opasuju svetove ranije su bila Imirova krv i znoj.

Pogledajte u nebo: videćete unutrašnjost Imirove lobanje. Zvezde koje noću vidite, večite planete, sve komete i zvezde padalice, to su iskre doletele iz vatri Muspela. A oblaci koje gledate danju? To je nekad bio Imirov mozak, i ko zna kakve misli prolaze kroz njih, čak i sada.

III

Svet je ravan disk, i okružuje ga more. Divovi žive na rubovima sveta, pored najdubljih okeana.

Kako bi zaprečili pristup divovima, Odin, Vili i Ve su od Imirovih trepavica sagradili zid oko središta sveta. Mesto unutar zidina nazvali su Midgard, ili Srednja zemlja.

Midgard je bio prazan. Zemlja je bila divna, ali niko nije hodio livadama niti lovio ribu u bistroj vodi, niko nije istraživao stenovite planine ni zurio naviše, u oblake.

Odin, Vili i Ve znali su da svet nije svet dokle god nije nastanjen. Lutali su daleko, posvuda, i tražili su ljude, i nisu našli ništa. Naposljetku, na stenovitoj plaži na ivici mora pronašli su dva debbla koja je more bacakalo tamo i amo, a onda ih je plima donela i izbacila na obalu.

Prvo je bilo deblo jasenovog drveta. Jasen je izdržljiv i lep, a korenje mu seže duboko. Drvo mu je dobro za drvorez, ne cepa se i ne puca. Od jasenovine se prave valjane držalje za alat ili drške za koplje.

Drugo deblo koje su našli pored onog prvog na plaži, toliko blizu prvom deblu da su se gotovo dodirivala, bilo je stablo bresta. Brest je otmen, ali je brestovina takođe dovoljno tvrda da se od nje prave najčvršće daske i grede; od brestovine možete sagraditi kuću ili dvor.

Bogovi su uzeli ova dva debbla. Postavili su ih uspravno na pesak, tako da su bila čovečje visine. Odin ih je dohvatio i prvo u jedno pa u drugo udahnuo je život. Nisu to više bila mrtva debbla na plaži; sada su bila živa.

Vili im je dao volju; dao im je pamet i porive. Sada su mogla da se kreću i mogla su da žele.

Ve je izrezbario noge. Dao im je oblik ljudi. Izrezao im je uši da čuju i oči da vide i usne kako bi mogla da govore.

Na plaži su stajala dva debla – dvoje golih ljudi. Ve je jednom izrezbario muške genitalije, drugom ženske.

Trojica braće načinila su ženi i muškarcu odeću da ih pokriva i greje, jer morske kapljice su hladne na plaži na rubu sveta.

I poslednje od svega su dvoma novostvorenim ljudima dali imena: muškarca su nazvali Ask, ili Jasenovo Drvo; ženu su nazvali Embla, Brest.

Ask i Embla bili su otac i majka svih nas: svako ljudsko biće duguje život roditeljima, a njihovi roditelji svojim roditeljima pre toga. Ako se vratimo dovoljno unazad, preci svih nas jesu Ask i Embla.

Embla i Ask su se skućili u Midgardu, bezbedni iza zida koji su bogovi sagradili od Imirovih trepavica. U Midgardu će živeti, zaštićeni od divova, čudovišta i svih opasnosti koje vrebaju u pustarama. U Midgardu su mogli u miru odgajati decu.

Zato Odina nazivamo sveocem. Zato što je bio otac bogova i zato što je udahnuo život praocima praotaca naših praotaca. Bili mi bogovi ili smrtnici, Odin nam je svima otac.

IGDRASIL I DEVET SVETOVA

